

BIJSTELLEN BELEID

School 10 Het dyslexiebeleidsplan onder de loep: onderscheid onderbouw en bovenbouw

Context

School 10 is een school voor vmbo, havo, atheneum en gymnasium in het noorden van het land. De school telt in het schooljaar 2013-2014 1436 leerlingen, waarvan 3 – 5 % een dyslexieverklaring heeft.

Beginsituatie

De situatie aan het begin van het project m.b.t. signalering en onderzoek, begeleiding en ondersteuning en organisatie/communicatie kan in grote lijnen als volgt worden beschreven:

Signalering en onderzoek

In de brugklas vindt er een klassikale screening plaats. Hierbij wordt het PI-dictee afgenomen. De gegevens uit de screening worden naast de overdrachtsgegevens van de basisschool gelegd. Bij de leerlingen die een opvallend beeld laten zien, neemt de dyslexiecoach individueel de Klepel en EMT af. Na overleg met alle vestigingen wordt besloten welke leerlingen er voor doorverwijzing (extern onderzoek) in aanmerking komen. Het zwaartepunt van de screening ligt in de brugklas. School 10 biedt echter ook in de hogere leerjaren een mogelijkheid om dyslexieonderzoek uit te laten voeren; er vindt in de bovenbouw geen screening plaats, maar als een docent/mentor iets opvallends ziet, wordt dat neergelegd bij de remedial teacher, leerlingbegeleider of coördinator ([voor meer informatie over signalering en doorverwijzing, zie protocol hoofdstuk 4](#)).

Aan het begin van het schooljaar ontvangen alle onderbouw-docenten een mail waarin staat welke leerling een dyslexiepas heeft. Een dyslexiepas is voorbehouden aan die leerlingen die daadwerkelijk een dyslexieverklaring hebben .

Begeleiding en ondersteuning

Leerlingen met dyslexie stellen samen met de dyslexiecoach vast welke aanpassingen in het onderwijs zij zullen krijgen. Dit wordt beschreven op een dyslexiepas. De dyslexiepas is leidend voor de leerling en de docent ([voor meer informatie over het werken met een dyslexiepas, zie protocol hoofdstuk 9 blz. 118](#)). Meerdere leerlingen maken gebruik van audioboeken die door de school worden besteld bij Dedicon. Ook maken enkele leerlingen thuis gebruik van Kurzweil.

Buiten de klas krijgen de leerlingen die dat nodig hebben in de eerste klas een half uur per week extra ondersteuning in een niveaugroepje. Hier oefenen ze met lees-/leerstrategieën en grammatica

van verschillende vakken (leerlingen brengen zelf in van welk vak). Bij de ondersteuning in de bovenbouw wordt meer ingezet op coaching.

Organisatie en communicatie

Het dyslexiebeleid is opgesteld door de dyslexiecoach. Daarna is het beleid doorgesproken met docenten op basis waarvan speerpunten zijn bepaald. De docenten zijn geschoold door de dyslexiecoach: bij invoering van het dyslexiebeleidsplan (2006) en vorig jaar (2012).

Doelen en activiteiten

Doelen

De werkgroep dyslexie heeft zich ten doel gesteld om het bestaande dyslexiebeleid aan te scherpen en de doelstellingen duidelijker en concreter te omschrijven. Bovendien moet het beleidsplan onderscheid maken in onderbouw en bovenbouw en de doelstellingen met name in de bovenbouw moeten worden aanpast aan de huidige wet- en regelgeving ([voor meer informatie over de wet- en regelgeving, zie protocol hoofdstuk 11 en \[www.masterplandyslexie.nl\]\(http://www.masterplandyslexie.nl\)](#)). Dit moet tot uiting komen in bouw specifieke dyslexiepassen. De zorg binnen en buiten de klas moet duidelijker worden omschreven alsmede de verantwoordelijkheden (zie protocol waarin per hoofdstuk de verantwoordelijkheden voor de verschillende geledingen – management, middenmanagement, docent – staan beschreven). Ook zal duidelijk worden omschreven dat de leerling zelf de verantwoordelijkheid draagt om vragen te stellen en knelpunten aan te geven bij de dyslexiecoach.

Activiteiten

- De verantwoordelijkheid voor de zorg binnen de klas is neergelegd bij de vaksectie. De sectie bepaalt de compenserende maatregelen en maakt afspraken over correctie van de spelling. Alle docenten houden zich aan de sectieafspraken. Nieuwe docenten worden hierover binnen de sectie ingeprikt.
- Er zijn dyslexiepassen voor de onderbouw en de bovenbouw ontwikkeld, waarop de verplichte faciliteiten in onderbouw en bovenbouw worden verwoord. Deze passen zijn bindend voor alle docenten. In individuele gevallen kan deze pas worden aangevuld met extra faciliteiten die voor de leerling gewenst is. Dit gebeurt in overleg met leerling en mentor.
- Er is uitgebreid aandacht besteed aan het beschrijven van borging, monitoring en evaluatie: Het beleid wordt aan het begin van schooljaar 2014 – 2015 gepresenteerd aan de docenten van de verschillende afdelingen en secties. Dat gebeurt tijdens een teamvergadering. Aangezien het plan geheel is vernieuwd, komt het aan het eind van het schooljaar opnieuw aan de orde tijdens een teamvergadering. Eventuele knelpunten en verbeterpunten worden besproken.
De sectie speelt een grote rol bij de borging van het dyslexiebeleid. De werkgroep zal aan het einde van het schooljaar ook in de secties evalueren. De evaluatieve vragen zijn gericht

op de procedure, eventuele knelpunten en tips voor het komende schooljaar.

De dyslexiebegeleider spreekt docenten aan wanneer zij afspraken met leerlingen niet nakomen. Wanneer herhaaldelijk aanspreken van een docent niet effectief is, informeert de dyslexiebegeleider de afdelingsleider.

- Begeleiding en coaching is in alle leerjaren in de praktijk gerealiseerd: de dyslexiebegeleider is nu volledig werkzaam op de beide vestigingen en kan daardoor meer aandacht besteden aan de coaching. Bovendien is ze duidelijker aanwezig en makkelijker bereikbaar voor leerlingen en collega's.
- De werkgroep dyslexie organiseert drie keer per jaar een inloopmiddag voor collega's om informatie te geven en vragen te beantwoorden.
- De mening van de ouders en leerlingen wordt gevraagd via een enquête; de werkgroep dyslexie stelt de enquête op, neemt het af en evalueert het.
- Beleid uitrollen naar andere vestigingen van School 10: er wordt een gezamenlijk raamwerk gemaakt, maar er wordt ook ruimte gecreëerd voor eigen praktische invulling door de vestiging.

Opbrengsten

Er is dit schooljaar veel bereikt:

- Het beeld van het beleid is concreter en duidelijker geworden voor de verschillende betrokkenen.
- De werkgroep heeft de organisatie van invoering, evaluatie en bijstelling duidelijker voor ogen.
- De verantwoordelijkheden zijn breder gelegd: afdelingsleiding, sectie, docent.
- Er zijn nieuwe dyslexiepassen gemaakt, specifiek gericht op onderbouwen bovenbouw en aangepast aan de huidige wet- en regelgeving.
- Begeleiding en coaching is in alle leerjaren in de praktijk gerealiseerd.
- De dyslexiecoach is meer zichtbaar geworden in de organisatie.

Succesfactoren en knelpunten

Bij de opbrengsten staan ook de succesfactoren genoemd. We kunnen daarnaast stellen dat dyslexie veel meer en vooral ook 'op de agenda staat'. Dat is niet alleen bij de talendocenten het geval. Ook afdelingsleiders en coördinatoren zijn zich meer bewust geworden dat er in de organisatie rekening moet worden gehouden met dyslectische leerlingen en dat de geboden faciliteiten ook in de praktijk moeten worden gerealiseerd; niet alleen in de dagelijkse lespraktijk, maar ook bij toetsen, tentamens en examen.

Er blijven echter nog wel aandachtspunten voor de toekomst:

- Met betrekking tot monitoring en onderhoud van uitvoering van het beleid in de klas:

- Hoe houd je zicht op wat er wel en niet gebeurt in de klas?
- Hoe creëer je meer één lijn tussen alle docenten en minder vrijblijvendheid?
- Wat is de rol van ouders in het geheel?
- Welke verantwoordelijkheden heeft de dyslectische leerling zelf en is de nieuwe omschrijving van deze verantwoordelijkheden in het beleidsplan afdoende?
- Hoe houd je dyslexie blijvend op de agenda?

Tijdens de evaluatie aan het einde van schooljaar 2014 – 2015 moeten deze aandachtspunten aan de orde komen. Als nodig moet het beleid hierop worden aangepast.